

Pregó de Blanes

Festa Major 2012

Bona tarda, alcalde, autoritats, membres del consistori. Bona tarda a tots: blanenques, blanencs, els que no sou ni una cosa ni l'altra; els que us agradaria ser d'aquí però, per circumstàncies, heu nascut o viviu en un altre lloc –ho sento-; els que sou a Blanes de visita per la Festa Major; als turistes que fan llum pel carrer després d'una jornada estirats al sol vermells com una gamba – *Welcome to our town*-... Bona tarda als que dieu “Blanəş” –amb aquella vocal neutra, cada vegada més, en vies d'extinció-; als que dieu “BlanEs”, amb “E” – convençuts!-, i també als que es mengen la “s”. “Blane”!. Quantes vegades no ho hem sentit a dir? I les que ens queden...

Abans de res, vull agrair que des de l'Ajuntament, m'hagin demanat fer el pregó d'aquest any. Sovint, ningú no és profeta a la seva terra i jo, aquesta vegada, sóc “pregoner” a la meva. Això em fa molt feliç. De veritat. Com deia un dels components del grup d'havaneres La Flor Blanenca, sempre que presentava una cançó: “això m'omple d'agrado i d'estímul”. Jo hi afegeixo: “... De joia i satisfacció”.

A més, m'omple d'orgull poder agafar el testimoni, aquí, de personatges destacats de la història moderna d'aquest poble com en Miquel Àngel Ferrés –el mossèn-, l'escriptor i farmacèutic Josep Adell o el metge i director de teatre Josep Alum, per citar els últims tres pregoners.

Per situar-nos, em presentaré perquè segur que n'hi ha més d'un que va mirant i que, amb un cop de colze, li diu al del costat: “Tu, i qui dius que és aquell que parla allà a dalt?”. I ja em permetreu la llicència però m'hauré

de presentar de dues maneres. Una per als que passen dels 50 anys. L'altra, per als que són una mica més joves. Als primers, els diré que, per part de mare, sóc el nét d'en Grau de Ses Veles i de la Maria de Can Mau. En definitiva, el fill gran de la Nuri de Ses Veles. O, vist des de la banda del pare, sóc el nét de la Quimeta de can Mames i d'en "Bagot, de Massanet, que havia fet de mosso a cal Tinot" –el meu avi, com que venia de fora, no era de "Blanes de tota la vida", aquí no se'l coneixia amb un "motiu" concret-. En definitiva, sóc el fill gran d'en Bagot, que havia treballat a la SAFA –allò que després va ser la Rhône Poulenc Fibras i la Nylstar... i que, a la que et despistaves, havia canviat de nom, ...-.

Per als que no arriben a la cinquantena, el tema "identificació" aviat està aclarit. És més senzill. La gent ara només es coneix pel nom i el cognom. En aquest cas, doncs, em limito a explicar que "sóc en Rafel Bagot". Així de fàcil. Fetes les presentacions, anem per feina.

Ho he de confessar. No me'n puc amagar. Sí! Ho admeto: Sóc periodista! Però podria ser pitjor. En els temps que corren, segur que el nostre índex de credibilitat –el dels periodistes- no és pas el més baix de totes les professions. Hi ha alguns membres de la classe política, per posar un exemple a l'atzar, que s'esforcen –i molt!- per destacar en aquesta faceta. No cal dir noms. Segurament, tots els tenim al cap. Insisteixo: són alguns, no pas tots. Ells són, en gran part, i amb l'ajuda d'alguns banquers sense escrúpols, els que ens han portat a la situació actual. Que Déu ens agafi confessats... ! Però no parlem de coses tristes perquè acabarem tots enfadats i encara començaríem una manifestació des d'aquí mateix, indignats amb una situació que ni esperàvem ni volem. Comencem forts, no? ☺ No patiu, que no faré un míting...

Em fa gràcia veure'm avui aquí a dalt perquè fa més de vint anys, voltava per allà a baix, amb una gravadora de Ràdio Blanes a la mà fent entrevistes a la gent, preguntant, palpant les sensacions, donant veu al poble, a través de l'emissora municipal. Per cert, vull remarcar la feina de les teles i ràdios locals, on, amb quatre duros, hi ha excel·lents professionals -joves o no, però ben preparats- que s'hi deixen la salut i fan un producte molt i molt digne. Jo he treballat tant a la ràdio com a la tele d'aquest poble –i d'alguns altres- i aquí he après infinitat de coses que em serveixen cada dia treballant a TV3, al 3/24 o allà on em toqui.

Ara, com sabeu, aquí a Blanes, la ràdio encara existeix però la tele municipal –en el format que la coneixíem- ha desaparegut i se n'ha fet una versió, per internet. Tant de bo es pugui recuperar algun dia. Ho dic per la feina social que li pertoca, de ser l'altaveu d'entitats i associacions del poble.

No sé si us ho heu plantejat mai però el sentit de pertinença a un lloc és un dels més forts que hi ha. Aquest cas m'ha passat més d'una vegada. De fet, em passa sovint. Em ve algú i em diu: “Ei, Rafel, aquesta setmana he estat al teu poble...”. “Ah, sí? –dic de seguida, content- Has anat a Blanes?”. I l'altre em contesta: “Noooo, a Sant Cugat!”. Llavors és quan ve la meva explicació. Sempre la mateixa. “Escolta.. Jo SÓC de Blanes. VISC a Sant Cugat”. Ho deixo ben clar. És cert que a Sant Cugat hi sóc fa temps. Bàsicament, per tenir la feina més a prop. Allà hi conec gent. Alguns. Però, aquí, jugues a casa. Encara que no hi hakis viscut regularment des de fa anys i panys, quan vas pel carrer, sempre, sempre, trobes algú conegut i amb qui t'hi estàs una bona estona parlant –el que a casa meva, en diuen “trobar una romequera”. Al carrer Ample, al

Portal quan vas a comprar el peix o pel Passeig de Mar quan vas a caminar... sigui on sigui, t'acabes trobant amb qui et poses al dia de les vides respectives.

Una vegada, crec que era l'any 93, vaig fer un viatge a Lituània amb un amic. Ho explico en un llibre que estic fent d'anècdotes que m'han passat voltant pel món. Érem estudiants i no teníem prou diners per anar-hi en avió. Per tant, vam fer el trajecte en tren. Vam arribar fins als Pirineus, vam travessar França, vam travessar Alemanya i, quan érem a la frontera amb Polònia, ens van aparèixer al vagó uns militars de duanes amb molt males puces. Alts, rossos, uniformats. Un d'ells amb un bigoti molt poblat. Semblava un raspall. Mirada de ferro. Feien mitja por. Amb els ulls, ens examinaven de dalt a baix com si ens haguéssim escapat d'una presó. Ens van demanar els bitllets, de mala gana. Després de comprovar-los, tocava mirar els passaports. Ens tenien espantats. La paraula "somriure" no existia al seu diccionari. Un d'ells va agafar la documentació del meu company i la va estar examinant una estona... que no fos cas que l'haguéssim falsificat. Amb un moviment sobtat, dur, militar, li va tornar. Hi havia tensió a l'ambient. Acte seguit, agafa el meu passaport i el comença a fullejar. De cop, s'atura. Em mira molt seriós i em diu. "You, Blanes?". Vaig quedar glaçat.

Amb un fil de veu, vaig dir "Yes, Blanes!". La cara se li va il·luminar i, assenyalant-se amb el dit, va dir "Blanes, me!". Va començar a riure i em va intentar explicar –amb el seu anglès ínfim- que havia estat aquí de vacances. Em va treure una foto de la seva dona que duia a la cartera i amb gestos em va fer entendre que els havia agradat molt el nostre poble i que estava encantat de la nostra platja. Em va abraçar mentre repetia, emocionat: "Blanes. Blanes.

Blanes”. Estic segur que no em va petonejar perquè hi havia més gent. Sort.

Tot i que no sóc una persona gran, tot just passo dels 40, pertanyo a una generació que ha vist canviar molt aquest poble. Quan jo era petit, encara jugàvem a pilota al carrer; no tancàvem amb clau la porta de casa; anar a peu al Col·legi de la SAFA era gairebé una aventura perquè, pel camí, res no estava urbanitzat –parlo d’aquella zona entre els Pavos i Mas Moixa-. Per descomptat, arribar a l’estació a peu era gairebé ciència ficció. Semblava que era a l’altra punta del món. Ara, que la distància és la mateixa, s’hi pot anar passejant tranquil·lament per una vorera fantàstica i enmig de la zona industrial. En aquells temps, i fins que vaig tenir 14 o 15 anys, recordo que, alguns dissabtes, jugàvem a futbol en una esplanada de sorra que hi havia entre la Vila i la Palomera. Amb dues pedres, marcàvem les porteries i ... a córrer. Havíem fet un equip amb gent que anàvem junts al Cau i ens enfrontàvem una setmana als de “La Palomera”, una altra als del “Racó d’en Portes”, als de “Quatre Vents”... recorriem el poble jugant en improvisats camps de futbol. Barri a barri.

El Blanes que recordo de petit és el d’anar a comprar el pa al Sindicat o a Can Melitón, el diari a Ca l’Espigulé, la roba a Can Saura i paper de liar per al meu avi, a l’estanc del Passeig de Dintre. El Blanes d’anar a buscar la llet a casa d’una veïna que tenia vaques davant de l’església de l’Antiga; d’anar a pescar jodrioles i serrans des d’una petita barca que havia fet el meu pare; d’anar a buscar, els diumenges, “tres unces” de patates fregides per fer el vermut... La mainada sabrà mai què són “tres unces”? Algú els explicarà que “tres unces” eren “cent grams”?

Em vénen a la memòria matins de diumenge al pavelló de bàsquet. Finals dels setanta, inicis dels vuitanta. En

aquell Blanes, hi jugaven en Saraco, en Tito Casals, en Bute i feien els partits en una pista on la paret era a 30 centímetres de la línia de banda. Cada vegada que havien de lluitar per una pilota, s'encastaven contra el mur... No oblidó tampoc que, quan anàvem a visitar els avis, al carrer de Santa Bàrbara, una mica més amunt d'Els Padres, la meva àvia Quimeta escoltava, sovint, al quarto de planxar, els programes de ràdio de l'Elena Francis. Amb aquella sintonia... Sembla que encara la sento... AUDIO ELENA FRANCIS (10")... Tampoc no he oblidat, ara que parlem de ràdio, aquells "Diarios Hablados de Radio Nacional de España", també amb una sintonia molt enganxosa i que sentíem a l'hora de dinar, abans de tornar a l'escola... La ràdio i la tele en català van trigar encara una mica a consolidar-se. Aquest és un país on fem les coses, a poc a poc... Potser massa, a vegades?

Recordo els diumenges a l'Esbarjo, on l'entrada sortia millor de preu si abans havies passat pel catequesi. D'allà, en tinc molt present, la "Rifa" que es feia entre pel·lícula i pel·lícula. En Ferrer i en Divisón –al cel siguin- sortejaven tot tipus de regals-. Les grans estrelles eren, sense cap mena de dubte, el "xuxo" i la inoblidable "caixa de rrrrotuladors" –així ho pronunciaven-. Si et tocava la caixa, allò devia ser massa. A mi, no em va tocar mai.. Una vegada, això sí, per Nadal, i també a l'Esbarjo, ens va tocar un xai –sí, sí, un xai!- i recordo com, amb la Nuri i en Jordi –els meus germans-, vam haver de pujar a rebre'l ... AUDIO XAI... Portava un llacet i tot. Semblava el de l'anunci de Norit. Aquell animaló va viure amb nosaltres fins que, de cop, al cap d'un temps, no el vam veure més. (Si hi ha criatures, "tapeu-els-hi" les orelles). En "Banyetes" –així es deia la pobra bestiola- va desaparèixer coincidint amb una costellada que vam fer

amb uns amics. Jo, ingenu de mi, encara vull pensar que la seva desaparició i aquella costellada són dues accions que no van tenir res a veure.

El meu Blanes, de quan jo era petit, era el d'uns Focs Artificials on sempre s'escapava un petard i calava foc a Els Piteus; on tornant de les excursions del CAU, cantàvem l'Hora dels Adéus a la Plaça de Catalunya. Un Blanes d'anar a jugar a tennis a les pistes de la SAFA; de tornejos de ping-pong al Centre Catòlic, d'aixecar-nos aviat, cada dia de *l'istiu*, i anar caminant fins a la Boadella, des d'on tornàriem amb barca –el Cabo de Creus o la Marina, que podíem conduir una estona perquè érem amics dels propietaris-... Un Blanes que no es perdia mai la representació dels Pastorets –per descomptat, en versió de Puig i Llensa, que es fa des del 1930-. Són aquells Pastorets on gairebé tots hi hem fet alguna vegada d'angelet o de dimoni...

Recordo un col·legi de la SAFA on érem taaaan pocs que la classe de primer de bàsica i la de segon estaven juntes. Quan fèiem exàmens, la mestra deia: “Pregunta 1 per als de Segon. Pregunta 2 per als de Primer...”. Segur que més d'una vegada, ens vam embolicar i contestàvem preguntes que no ens tocaven ...

Ja sent més gran, ha estat un luxe jugar a bàsquet als mítics Blanes Cargols –un equip de llegenda-; participar activament en l'organització de les Vetlles d'Estiu, amb l'Esbart Dansaire Joaquim Ruyra, a qui també els vaig acompanyar en un viatge divertidíssim a Istanbul per participar en un Festival Internacional; o fins i tot, cantar durant uns quants anys amb la Coral de la Missa del Gall –sí, era jo qui feia els galls-.

També m'ha tocat fer gairebé tots els papers de l'auca al CAU –a l'Agrupament Escolta Pinya de Rosa-, una escola

de vida on vaig començar als set anys i vaig acabar passats els 20, fent de cap de Llops i de Pioners; o organitzar, durant uns quants anys la Copa de Catalunya de futbol platja, amb dos grans amics: en Ferran i en Quim, amb qui, vam aprendre a muntar un esdeveniment com aquell, amb repercussió nacional.

També em vénen al cap moltes tardes de diumenge al ja desaparegut Cine Fortuny, al Passeig de Dintre, i de més gran, al Maryan i al Victòria, que també van seguir el mateix camí. M'imagino que, d'alguna manera, com passa en d'altres sectors, també en el cinema, les grans companyies, les grans cadenes, van guanyant terreny a allò que és local, que és “de tota la vida”, allò que és autèntic i que, per això, és especial. La globalització té coses bones però dilueix l'autenticitat. Per això és important que no perdem les arrels, que sapiguem qui som i que explotem el que tenim.

Una imatge que no té preu és la de Blanes des d'una barca. A les set del vespre, un dia d'agost, entre Sa Palomera i el Port. Veure'l des d'un llagut català, suat, després d'haver estat “vogant” amunt i avall amb la gent del Club de Rem Treumal és un autèntic plaer. Des de la distància, el poble sembla que es mou a càmera lenta. Adormit.

Tinc dos records molt concrets d'un lloc emblemàtic: el Cafè dels Terrassans –que, amb el nom, fa un homenatge als blanencs que no són pescadors ni mariners. Als que treballen la terra-. Primer record: els calamars a la romana. Segon: aquelles pissarres on sempre hi podies veure els resultats de l'equip de bàsquet, del Blanes 58, en aquella cal·ligrafia espectacular i inimitable d'en Pere Molina. A més de fundador del club, en Pere va fer de delegat, de relacions públiques, d'annotador de taula i va haver

d'escombrar, moltes vegades, la sorra d'aquella pista que hi havia al Passeig de Mar. (Ara, més d'un va dient: "Ah, sí, sí, ... la pista...". És part del nostre univers blanenc).

Segur que em queden moltes coses al tinter però aquestes són les que m'han deixat més empremta, les que em vénen al cap quan penso en el Blanes on vaig créixer. Després, més endavant, treballant per la ràdio municipal i per la tele –Canal 28, en aquella època- vaig poder entrevistar la majoria d'entitats, organitzacions, grups de música i clubs esportius d'aquest poble, que no té res a envejar a cap altre lloc. Des d'allà, vaig ser testimoni del moviment associatiu que tenim aquí i de les seves inquietuds, que són moltes.

Hem tingut i tenim uns premis literaris com els Recvll –de prestigi arreu del país i escriptors de primera línia com Joaquim Ruyra –nascut a Girona però blanenc d'adopció i de sentiment-. Ell va ser el gran mestre de prosistes i narradors en la nostra llengua. L'admiraven gent com Josep Pla, Salvador Espriu, Pere Calders, Mercè Rodoreda...

Però no cal anar tan enrere en el temps. Hi ha muntanyencs com en Jordi Tosas, un referent absolut per als alpinistes d'aquí i de fora; artistes com en Quim Serrano Bou, que ha exposat treballs a Mèxic, Nova York, Itàlia o Dubai; cantants com l'Esteban De Balt –que sempre recorda que a Alemanya se'l valorava més que aquí-; i metges com Salvador Macip, un especialista en genètica molecular amb una destacada trajectòria internacional però també escriptor d'èxit –amb més d'una quinzena de llibres al mercat-.

Sí! Segur! N'hi ha molts més. Ho sé. Però no acabariem mai. El que ens demostren tots aquests personatges és que, sense perdre els orígens, sense tenir complexos, podem fer

coses importants i destacables. Mireu, per exemple... Fins fa quatre dies, tot el país estava enlluernat per un entrenador de futbol, que era d'un poblet petit, petit, com és Santpedor. 7.000 habitants. ☺. Doncs, atenció perquè el seu successor és de Bellcaire, a l'Empordà i allò encara és més petit. Només són 600.

Què NO hem de fer, doncs, a Blanes, amb una població que ara ja volta els 40.000? Si som imparables... !!!

Quan jo era petit, vam viure uns quants anys a Girona. Tornàvem aquí, cada cap de setmana, perquè la terra tira i molt. Tornàvem per estar amb els nostres, per veure els avis, els amics, per anar al CAU... I voleu que us digui una cosa? Vivint a Girona, encara te n'adonaves més que eres de Blanes. De veritat.

Jo deia les coses diferent dels meus amics i companys de classe. Si deies que havies menjat "banyons", no t'entenien. Allà hi vaig aprendre l'expressió "mongeta tendra", que jo no havia sentit mai. Si deies que "havies anat en marc i que hi havia moltes andanes", també et miraven estranyats. Allà, del "marc", en deien "mar" i de les "andanes", "onades".

Hi ha moltes dites que són d'aquí i només d'aquí. Quants de vosaltres no heu dit alguna vegada: "Tu, noi, sembles de can Milà i Camps", per voler dir que algú va molt mudat o se les dóna de ric?. Els Milà i Camps eren una família benestant que tenien una casa al Passeig de Mar i que eren també propietaris a Barcelona de la Casa Milà, que va dissenyar Gaudí.

Més expressions d'aquí? N'hi ha més, amb segell de Blanes. Una "capsana", per exemple. En llenguatge blanenc, "vas fet una capsana" vol dir "anar desmanegat". De fet, una "capsana" era la manera que aquí teníem per dir "drap de cuina", fa molts anys... Jo ho he sentit tota la

vida i, a casa els meus pares, encara ho diuen. Però, és d'aquelles coses que anem perdent a poc a poc.

També anem perdent allò tan blanenc del “mus” –enlloc del “ens”. “Mus en nem a comprar” enlloc d’”Ens ens anem a comprar”. “Mus graden les gambes” enlloc de dir que ”Ens agraden”. I cada vegada menys sentim a dir “jo anavu”, “jo menjavu”. “jo deiu”. Sí, ja sabem que en català estàndard hem de dir “jo anava”, “jo menjava” i “jo deia”, però, ... que fantàstic que és mantenir els localismes, no?

Són part d'aquesta llengua tan rica, la novena de la Unió Europea segons població resident en el seu domini lingüístic. La catorzena d'Europa pel que fa a la quantitat absoluta de parlants, per sobre de llengües com el finès, el danès, l'estonià, l'eslovè o el búlgar. Entre les més de 6.000 llengües que hi ha al món, el català està situat en el número 80. Ho repeteixo: 80 de 6.000! Si no tenim més visibilitat internacional –que no la tenim –creieu-me!-, és perquè ningú ens percep com una llengua nacional sinó com una llengua d'una regió. I tu ja li pots explicar a un anglès o a un turc que tens una llengua pròpia, que sempre t'acaben intentant convèncer -ells a tu- que el que tu parles és un dialecte del castellà, simplement una variant de la llengua de Cervantes.

Una part molt important de la nostra identitat és el fenomen dels “motius”, els “sobrenoms”, els que alguns també anomenen els “malnoms” o “renoms”. És un tret diferencial de la nostra cultura, de la nostra manera de ser com a país i, aquí, a Blanes, no ens en quedem curts. Fa uns quants anys, amb l'Esteve de Can Patacano, vam fer un recull de “motius blanencs” per publicar a la revista *Els Piteus*. Diuen que “qui perd els orígens per la identitat”. L'Ajuntament de l'època també es va posar les piles i va

fer uns quadres de ceràmica, dissenyats per en Quico Ros, a diversos barris, recordant els “motius” més destacats de les famílies que vivien a la zona.

Preparant el Pregó, fent memòria, n’he recordat uns quants, però, buscant i buscant, he trobat, a més, un estudi meticulós de l’any 90, signat per Josep Bota. Allà es fa referència a la primera recopilació de “motius blanencs” de la qual hi ha constància. És del 1901 i fa gràcia llegir, en el text original, i en un català d’abans de Pompeu Fabra -per tant, no normalitzat- com s’explica que aquest recull és anònim i que es titula “Recort Blanenc del comens del segle XX”. El text va sacsejar la societat del moment. D’entrada, els seus autors, en previsió de l’impacte, ja escrivien a la introducció un avís, on demanaven perdó. Literalment, feien una “súplica als blanencs”, explicaven que es tractava d’un caprici i que “lloaven la bona fe dels patricis” per no enfadar-se. Deien que s’havia de llegir amb calma i tranquil·litat perquè no pretenia ofendre ni faltar el respecte a ningú. Estava fet, deia, literalment, amb “lu més pur afecte i la més bona intenció”.

L’èxit d’aquest llibret va ser tan important que petits i grans se’l van aprendre de memòria. I això ha passat de pares a fills. Si jo ara dic: “Tres que no fan el pes”, segur que algú contestarà “Cal Magre, Cal Sec i Cal Lleuger”.

Doncs, la societat blanenca n’està plena i, encara que als més joves els costi de creure, els “motius” van sobrevivint. N’hi ha per a tots els gustos i colors. N’hi ha centenars i tots tenen una història al darrera, una explicació. Són originals i variats i responen a la professió del personatge, a anècdotes, a atributs físics, o a qualsevol cosa que el fes diferent dels altres. En cito alguns, a l’atzar –i insisteixo, com en el text original, que “està fet amb tota

la bona intenció”. Que ningú em llenci tomates ... Jo només sóc el missatger-.

En dic una vintena: “Cal Sant Pare, Can Pixa-Llamps, a Cas Pinyoné, Can Pa-i-ais, Cas Mulatu, Es Samalé, en Taya-i-cús, Can Sabata, Es Gamarús, en Benito de l’Era, Cal Parradu, es Mal Casat, Can Peus d’Oca, Cal Mut, Cal Rei, Can Quinze Unces, en Xina-Cabres, Ca la Maria Bruta o Can Sigala. (No n’he buscat l’origen, no sigui que em trobi alguna sorpresa...). Per cert, la llista arriba a gairebé 1.500 noms.

El meu besavi era, com deia a l’inici, en Grau de Ses Veles. Ell havia estat mariner i, fumant caliquenyos, va arribar als 94 anys. És per això que vaig tenir la sort de poder-lo conèixer. De fet, va morir quan jo en devia tenir 16. Ell exemplifica com en som de diferents els blanencs d’ara dels d’abans. Ell havia nascut abans del 1900.

L’avi Ramon –era besavi però sempre li dèiem “avi”- era un home interessant. Entre altres coses, va ser un dels fundadors de la Casa del Poble, gairebé l’única façana que es manté fidel a la història, a primera línia del Passeig de Mar. Quan era jove, li deien “En Tramuntana” perquè sempre anava despentinat -el cabell li agafava la forma del vent-.

Quan érem petits, ens explicava els seus viatges a Amèrica. Va anar-hi dues vegades. Tot i que sigui difícil d’entendre, perquè ara vivim a l’època de les comunicacions i de la tecnologia, ells hi anaven en vaixells sense motor. A vela. Només empesos pel vent. Això vol dir que, a vegades, si no bufava, s’estaven tres setmanes o un mes a alta mar, brandant i esperant un bri d’aire que els tornés a posar en solfa... AUDIO VAIXELL A VELA I GAVINA...

Per descomptat, hi havia malalties i morts. Ell, però, que la primera vegada que es va embarcar tenia 17 anys, posseïa el nervi dels prims, la força dels supervivents. A tall d'exemple: Una vegada, una rata de més d'un pam li va mossegar una mà i no l'hi deixava anar. Ell sacsejava la mà però el rosegador no es desenganxava perquè havia clavat amb força les seves dents fastigoses. Jo no sé què hauria fet però ell, després de rumiar-s'ho una estona, ho va tenir clar. Va dir: "Ah, sí?". Li va endinyar una queixalada a la rata que l'animal, brut i pudent, va obrir la boca per cridar i va marxar esperitat.

Per cert, durant una de les expedicions on ell i altres blanencs eren a Amèrica, va arribar a Blanes la notícia que el vaixell s'havia enfonsat. Totes les famílies van plorar els morts. Però el que no sabien era que la informació del naufragi feia referència a una altra embarcació –en aquells temps, al voltant del 1910, bàsicament tot funcionava amb el "boca a orella"-. Uns mesos després, però, en Ramon tornava a casa. Va fer-ho de nit. Entre les ombres de Blanes i amb la lluna brillant sobre l'aigua, va decidir enfilar el Passeig de Mar. De camí cap a casa, es va trobar el sereno, que feia la ronda. El meu avi li va dir: "Hola, sóc en Ramon...". De cop, però, l'home se'l va mirar, va fregar-se els ulls i va marxar corrent: "Un fantasma, un fantasma!!!". Li va córrer al darrera ... però això no hi deu ajudar gaire perquè si hi ha una cosa pitjor que trobar un fantasma és que el fantasma et persegueixi... En fi, el va atrapar, el va convèncer que era viu –que no devia ser fàcil- i li va demanar que anés a casa dels Grau per anunciar-los la bona nova, que no els agafés un patatús.

L'última ja del meu avi... Una vegada, en els Pins – quan allò era un bosc d'arbres i no un bosc d'hotels i càmpings-, en Ramon i una colla eren al voltant del foc,

cremant pinyes, per menjar pinyons. Una guspira va saltar de les flames i li va fer un forat a la camisa nova. Ell, preocupat perquè la seva mare el renyés, va decidir llençar la camisa al foc i dir que l'havia perdut. Un home decidit, el meu avi!

Quan va acabar la seva vida de mariner, va muntar un negoci de fabricació de veles, amb el seu fill, en Pepito, i va ser així com la família vam adquirir el motiu de “Grau de Ses Veles”. Molta gent també el coneixia com a “Rellinga”, que és el reforç de corda que es posava al voltant d'una vela.

L'avi Ramon devia ser a la sorra, embadalit, quan per primera vegada que es van fer Focs Artificials a Blanes. Era un dia d'estiu del 1906 i ell tenia 14 anys. Encara havien de passar més de 60 anys perquè aquell espectacle es convertís en un Concurs, en una competició.

Des de llavors, parlar del Focs –aquí no n'hi diem els Focs Artificials, aquí són els “Focs”-, és parlar d'una cosa sagrada. Si ets de Blanes, no et pots perdre els Focs. Cap dia. Fallar seria una mena de traïció a la pàtria.

A més, els d'aquí, n'hem vist tants, de Focs, que en som especialistes. És una mica com tots aquells aficionats que van el futbol i que ja se senten entrenadors. Una de les gràcies d'anar als Focs és el comentari posterior, quan marxes de la sorra. Un diu: “Molt fluixos, aquesta nit”. L'altre: “Sí, però, la traca final, molt maca”. Un de més enllà comenta: “els de l'aigua avui han estat molt bé” o allò de “Ui, els del dilluns sí que eren bons. Aquests d'avui, els ha faltat força”.

Crec, sincerament, que tots nosaltres, els blanencs, hauríem de posar al currículum, en lletres grosses, “especialistes en Focs Artificials”. O no?

Bromes a part, els Focs són possiblement el nostre actiu internacional més important, el que ens pot “vendre” més a fora. No és que mig món ens conegui –tampoc ens tornem bojos- però són un reclam de pes per al turisme. Quan la gent de fora ve i ho veu, queden meravellats i nosaltres, que ens n’estem molt, dels Focs, els promocionem tant com podem.

A casa, que sempre hem tingut molta relació amb gent de fora per viatges i excursions que hem fet, ens hem fet un fart de “vendre el producte”. A part d’alguns amics provinents de la geografia catalana, han desfilat per casa, amb sessió inclosa de gambes o fideuà, anglesos, alemanys, canadencs, japonesos, nord-americans o colombians. I he de dir que tots, tots i tots han quedat absolutament al·lucinats amb els Focs.

Per cert, per si hi ha algun despistat –informació de servei-, aquest any, la crisi també ens ha retallat els Focs. Passem a tenir 4 dies enlloc dels 6 de l’any passat. Comencen dimarts vinent i duren fins divendres. Feta la falca informativa, continuem...

No sé si, com diu la dita, és veritat que a “A Blanes, de la merda en fem campanes”, però crec que no ens podem queixar. Som un poble treballador i honest. A més, som segurament un dels pobles més integradors. En el nostre municipi, hi ha gent de 85 nacionalitats –i, d’aquests, fins i tot, n’hi ha alguns que volen aprendre la nostra llengua-. Es mereixen un monument... A través del sistema de parelles lingüístiques o de les classes de català de la Casa de la Cultura, cada vegada hi ha més persones que s’arrelen a la seva terra d’acollida.

Per acabar, ja em permetreu la paròdia. Si un dia, parlant amb algú de fora us pregunta: “I a Blanes, què

teniu?”. Us el podeu mirar als ulls, seriosos, i li diu: “A Blanes, què tenim? Que què tenim???”.

Tenim els Focs, Sa Palomera, el Convent, la Punta de Santa Anna, Sant Joan, La Font Gòtica, l’Antic Palau dels Vescomtes de Cabrera, El Vilar, dos jardins botànics genials –el Mar i Murtra i el Pinya de Rosa-, les neules de Can Tines, el cava de Mont-Ferrant, un equip de patinatge artístic entre els millors del món, el Mercat, la Plaça del Peix, i, fins i tot, una Formiga Gegant al mig del Passeig de Mar que és un dels més llargs i macos que existeixen. L’únic problema és que, de tant en tant, si ha tempesta, el “marc” se l’emporta... però, ara, no patiu, que amb les obres del port acabades, tot està solucionat.

Tenim sol, tenim platja, turisme, gent collonuda i ganes de treballar. Som el portal de la Costa Brava i, com diuen a casa, “de tot el que tenim, no ens falta de res”.

Aquest és un poble fantàstic i que ens omple d’orgull. Bona Festa Major a tots, mireu el programa d’actes i aprofiteu-lo, que sempre hi ha coses que tenen gràcia.

Visca Blanes i Visca Sant Anna!!!

... AUDIO FOCS: PUM, PUM, PUM !!! ...